

Informácia k zákonu č. 385/2018 Z. z. o osobitnom odvode obchodných reťazcov a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 13. decembra 2018 zákon č. 385/2018 Z. z. o osobitnom odvode obchodných reťazcov a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Tento zákon nadobúda účinnosť **1. januára 2019**. Ustanovenia týkajúce sa osobitného odvodu obchodných reťazcov sú uvedené v článku I zákona. Článok II sa týka zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZDP“), preto nebude súčasťou tejto informácie.

Zákon ustanovuje právnu úpravu osobitného odvodu obchodných reťazcov nasledovne:

- § 1 definuje predmet úpravy zákona, ktorým je povinnosť platenia osobitného odvodu obchodnými reťazcami (ďalej len „odvod“);
- § 2 definuje pojem obchodný reťazec ako zoskupenie obchodných prevádzkarní, ktoré používajú rovnaké alebo vzájomne zameniteľné označenie obchodným názvom a ktoré sú prevádzkované tým istým podnikateľom alebo vzájomne majetkovo alebo personálne prepojenými podnikateľmi, ak
 1. je prevádzkovateľom potravinárskeho podniku,¹⁾
 2. má prevádzky aspoň v 15 % všetkých okresov,
 3. aspoň 25 % čistého obratu pochádza z predaja potravín konečnému spotrebiteľovi,
 4. prevádzky majú jednotný dizajn, spoločnú komunikáciu a spoločné marketingové aktivity.

Za obchodný reťazec sa na účely tohto zákona nepovažuje:

- a) zariadenie spoločného stravovania,²⁾
- b) malý podnik³⁾ a stredný podnik,⁴⁾
- c) obchodný reťazec, ktorý je výrobcom potravy a ktorý predáva potraviny konečnému spotrebiteľovi, pričom najmenej 80 % jeho čistého obratu pochádza z predaja potravín, ktoré vyrobí,
- d) obchodný reťazec, ktorý je majetkovo prepojený s výrobcou potravy podľa písmena c), pričom najmenej 80 % jeho obratu pochádza z predaja potravín, ktoré vyrobí výrobca, s ktorým je majetkovo prepojený,
- e) obchodný reťazec, u ktorého najmenej 80 % jeho obratu pochádza z predaja potravín jednej triedy.⁵⁾

Ďalej sú v § 2 zákona definované súvisiace pojmy ako obchodná prevádzkareň, majetkovo prepojení podnikatelia, personálne prepojení podnikatelia;

- § 3 definuje odvodové obdobie, za ktoré je obchodný reťazec povinný odvod zaplatiť, prvé a posledné odvodové obdobie v jednotlivých účtovných obdobiach. Účtovným obdobím v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) môže byť kalendárny rok alebo hospodársky rok.

Odvodovým obdobím sú tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace príslušného účtovného obdobia. Prvé odvodové obdobie príslušného účtovného obdobia sa začína prvý deň príslušného účtovného obdobia a posledné odvodové obdobie príslušného účtovného obdobia sa končí posledný deň príslušného účtovného obdobia.

Ak nemožno splniť podmienku troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, odvodovým obdobím je počet aj začatých kalendárnych mesiacov príslušného účtovného obdobia;

¹⁾ Čl. 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ kap. 15/zv. 6; Ú. v. EÚ L 31, 1. 2. 2002) v platnom znení.

²⁾ § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 355/2016 Z. z.

³⁾ Čl. 2 ods. 2 Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26. 6. 2014) v platnom znení.

⁴⁾ Čl. 2 Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 v platnom znení.

⁵⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1925 z 12. októbra 2017, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. EÚ L 282, 31. 10. 2017).

- § 4 definuje základ odvodu ako čistý obrat obchodného reťazca za príslušné odvodové obdobie. Do čistého obratu sa v zmysle § 2 ods. 15 zákona o účtovníctve zahŕňajú výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav;
- § 5 ustanovuje sadzbu odvodu 2,5 %;
- § 6 upravuje spôsob výpočtu odvodu. Odvod sa vypočíta ako súčin základu odvodu a sadzby odvodu, okrem posledného odvodového obdobia. Za posledné odvodové obdobie sa odvod vypočíta ako súčin čistého obratu za príslušné účtovné obdobie a sadzby odvodu, od ktorého sa odpočítajú odvody za predchádzajúce odvodové obdobia príslušného účtovného obdobia;
- § 7 upravuje spôsob vyrubenia a platenia odvodu. Obchodný reťazec musí správcovi odvodu do konca kalendárneho mesiaca nasledujúcom po odvodovom období doručiť písomné **oznámenie** o výške odvodu na tlačive, ktoré bude zverejnené na webovom sídle Finančného riaditeľstva SR a v tejto lehote je obchodný reťazec povinný odvod zaplatiť. Obchodný reťazec odvod neplatí, ak výška odvodu za príslušné odvodové obdobie nepresiahne sumu 5 000 eur.

Toto ustanovenie ďalej upravuje postup správcu odvodu pri vydaní rozhodnutia. V prípadoch, ak:

- výška odvodu nie je vypočítaná podľa zákona o osobitnom odvode obchodných reťazcov, správca odvodu vydá rozhodnutie, v ktorom určí výšku odvodu,
- obchodný reťazec nepodá písomné oznámenie za niektoré odvodové obdobie príslušného účtovného obdobia, správca odvodu vydá rozhodnutie, v ktorom určí výšku odvodu, podľa posledného oznámenia podaného v príslušnom odvodovom období,
- obchodný reťazec písomné oznámenie v príslušnom účtovnom období nepodá vôbec, správca odvodu vydá rozhodnutie, v ktorom určí výšku odvodu, ktorý vypočíta z posledného známeho čistého obratu obchodného reťazca predchádzajúceho účtovného obdobia prepočítaného pomerne na jedno odvodové obdobie; ak obchodný reťazec nemá predchádzajúce účtovné obdobie, odvod sa vypočíta z čistého obratu obchodného reťazca príslušného účtovného obdobia za všetky odvodové obdobia po skončení tohto účtovného obdobia.

Lehota na zaplatenie odvodu na základe rozhodnutia správcu odvodu je 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Rozhodnutie o vyrubení odvodu nadobúda právoplatnosť doručením obchodnému reťazcu. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravné prostriedky, okrem odvolania, ktoré nemá odkladný účinok.

Odvod sa považuje za vyrubený podaním písomného oznámenia alebo doručením rozhodnutia správcu odvodu obchodnému reťazcu alebo jeho právnomu nástupcovi;

- § 8 ustanovuje, že správu odvodu vykonáva daňový úrad príslušný na správu dane z príjmov obchodného reťazca podľa ZDP;
- § 9 upravuje spôsob úhrady odvodu. Odvod sa uhrádza v eurách na účet správcu odvodu. Po zániku obchodného reťazca sú jeho právni nástupcovia spoločne a nerozdielne povinní uhradiť nezaplatený odvod. Právni nástupcovia sú povinní uhradiť nezaplatený odvod obchodného reťazca do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom obchodný reťazec zanikol;
- § 10 upravuje zodpovednosť za nesplnenie povinností, za čo bude obchodnému reťazcu uložená sankcia:

Nesplnenie povinností obchodným reťazcom	Sankcia
nepodá oznámenie včas, resp. vôbec, alebo nezaplatí odvod vo vyrubenej výške najneskôr do 3 dní od splatnosti odvodu	pokuta vo výške 0,2 % zo súčtu posledných známych výnosov z prevádzkovej a finančnej činnosti za predchádzajúce účtovné obdobie; ak obchodný reťazec nemá predchádzajúce účtovné obdobie, uloží pokutu zo súčtu výnosov z prevádzkovej a finančnej činnosti za príslušné účtovné obdobie po skončení tohto účtovného obdobia
zaplatí odvod v inej výške ako bol určený rozhodnutím	pokuta vo výške 10 % dlžnej sumy odvodu

- § 11 upravuje, že ustanovenia zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) sa na tento zákon použijú primerane, ak tento zákon neustanovuje inak.
Dlžná suma odvodu po lehote splatnosti je nedoplatkom na odvode. Na vymáhanie nedoplatku na odvode sa primerane použijú ustanovenia § 88 až 153 daňového poriadku;
- § 12 ustanovuje, že povinnosť platiť odvod podľa tohto zákona má obchodný reťazec počnúc prvým odvodovým obdobím patriacim do účtovného obdobia, ktoré sa začína po 31. decembri 2018.

*Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
január 2019*